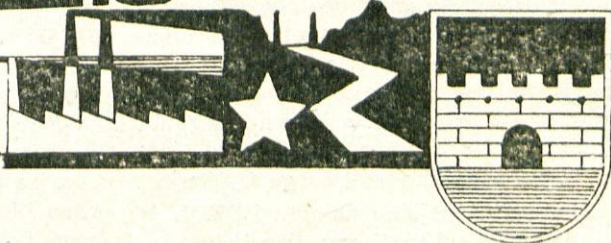

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto II.

Tržič, četrtek 27. avgusta 1953

Štev. 18

Nekaj misli ob Turističnem tednu

Govoriti o lepotah tržiškega kota in njegovi neposredni okolici ni le slučaj, saj je temu kraju dala ves zunanji čar že sama narava. Naravnega bogastva ne more nihče olepšavati z nobenimi tehničnimi pripomočki, pač pa je najlepše to, da ga ohranimo in čuvamo takega, kakršen je.

V tem kratkem obdobju, odkar obstoja v Tržiču Turistično društvo, se je v njem že marsikaj spremenilo. Obsežni načrti so nam jamstvo, da bo Tržič tudi poleg naravnih lepote z umetnim urejanjem dosegel izrazito turistični karakter, kateri bo v skupni oceni turizma predstavljal močen center turističnega napredka.

Ogromno delo in sam program, ki ga društvo že uveljavlja, nikakor ni plod samo njihove zamisli, pač pa je prepričljivo jamstvo to, da je v neprestanem sodelovanju z organi ljudske oblasti in komunalne dejavnosti. Društvo je prevzelo nalogo opazovanja in urejevanja vseh tistih koticov, ki danes ugled mesta še kvarijo, ki so še vedno kamen spotike nedokončanih zamisli le zaradi tega, ker nam trenutno gospodarska moč občine ne daje takih možnosti, da bi lahko izvršili že postavljene sklepe.

Vodstvo društva, ki je v zadnjem času izvolilo novega predsednika, se ne prestano trudi, zadovoljiti vsem potrebam turizma, predvsem pa, da omogoči delovnemu človeku udobnejše in privlačnejše bivanje v njihovi neposredni okolici. Na svoje dosedanje uspehe je ponosno, saj so plod skupnih prizadevanj vseh tistih, ki jim je članstvo zaupalo vodenje tega društva. S samim zunanjim delom pa bi društvo ne moglo uspevati, če bi v svoje delovanje ne vključilo politične misli. Zamisel izdajati svoj lastni časopis je v prvih začetkih naltela na precejšnje težave, vendar je končno obliko dobila v »Tržiškem vestniku«. Opažamo pomanjkljivosti v sami kvaliteti, vendar nam dosedanje izkušnje dokazujejo, da bomo z novim uredniškim odborom tržiškemu prebivalstvu kot sami okolici zmožni posredovati vse tiste vsakodnevne gospodarske in politične probleme, v katerih bo sleherni našel pravo obrazložitev in določen namen.

Od vsega tržiškega prebivalstva pričakujemo, da bo pravilno razumelo namen in delo našega društva ter nam stalo ob strani, ker bomo le na ta način uredili Tržič tako, da bo v ponos vsem, ki ga bodo obiskali.

Tržičani! – Okroglica vas vabi!

Slavni dnevi primorskih partizanskih brigad se ponovno oživljajo. Pred nami je zbor vsega slovenskega naroda, ki bo veličastna manifestacija enotnosti in skupne borbe naših narodov!

SZDLJ, njen program in delo z množicami

Komur je današnji družbeni razvoj edini cilj, da se potom raznih organizacij uveljavljajo vse značilnosti in zakonitosti socialistične družbe, potem je brezdvoma SZDL prva taka močna organizacija, katera naj združuje naše delovne ljudi in jim po svojih vodstvenih organih pomaga reševati vse probleme družbenega in gospodarsko-političnega življenja.

Med najvažnejšimi nalogami SZDL je ta, da se v prvi vrsti organizacijsko utrdi in si postavi močno organizacijsko vodstvo, ki bo sposobno svojim članom redno posredovati vsa dogajanja in dati njihovim željam in predlogom utemeljene in družbi koristne predloge. Neposredno s to nalogo je politična vzgoja ljudi ter vsestransko spoznavanje gospodarske in politične problematike svojega terena.

Na svojem zadnjem sestanku je občinski odbor SZDL za Tržič ugotavljal, kakšno je dejansko stanje te organizacije in zakaj se v zadnjem času izrazito odraža nedelavnost posameznih pododborov. Splošno je bilo ugotovljeno, da je organizacija v celoti prešla iz ofenzive v defenzivo ter da se vse premalo zaveda svojih nalog, katere ji je izročil VI. Kongres ZKJ. Tista revolucionarna pot, katero je vseskozi utrjevala OF, je nekako zbledela in postala mlačna do vseh političnih in gospodarskih dogajanj. To slabost organizacije pa so znali izkoristiti naši nasprotniki, ki vztrajno delajo na tem, da bi organizacija še nadalje ostala v megli iz katere ne vidi več kot ped pred seboj. To so splošna opazanja, ki pa v celoti ne veljajo za vse podobore ter so še delavni edino tam, kjer so člani ZK kot poedini člani SZDL sma-

trali to organizacijo za dovolj močno in najprikladnejšo pri urejevanju družbenih in političnih odnosov na njihovih območjih. Tu so o stvareh, ki se tičejo nacionalnega ponosa, politične zavesti in v borbi za nadaljnjo krepitev socialistične morale, popolnoma na tekočem; tam pa, kjer tega ni, je seveda nasprotno in tako se pojavljajo primeri, da niti taki, ki so jih tujci za izzivalni smehljaj, bonbone, kekse toliko ponižali, da so zatajili svoj nacionalni ponos. Ali so naši Tržičani res tako hitro pozabili, da so jim tisti, ki se danes oholo vozijo po naši zemlji (ter z zaničevanjem gledajo na nas same, pred nedavnim še po svojih sorjakih morili in uničevali domove in družine. Pojavljajo se primeri, da premnogi pozdravljajo te »transporte« in na vso širino svojih ust izražajo svojo ponižnost. Kje je tu naša nacionalna zavest? Ali člani socialistične zveze ne uvidijo tega nizkotnega hlapčevstva?

Zakaj premnogi krivijo hrbte, po katerih so bili morda nekoč tepeni zato, ker so bili zavedni Slovenci? Verjemite mi, da se večina tujcev posebno Nemcev in Avstrijcev vozijo v naše kraje, da

obujajo spomine na svoje krvave avanture v pretekli vojni. Skrajni čas je, da o teh odnosih do tujcev dobimo pravo mišljenje in premislimo samo to, da samo naš narod hodi zravnan in ponosno in s takim ponosom se pokažimo pred vsakim tujcem, da bo občutil, da se naš narod ne prodaja za smehljaje ali sladko besedo. Tujec naj ostane za nas tujec, do katerega imamo lahko dostojno in kulturno obnašanje ne pa klečeplazenje.

O teh stvareh je organizacija SZDL tudi razpravljala in je v celoti take pojave obsodila ter zavzela do njih svoje dolženo stališče, ki bo takim pojavom brezdvoma napravilo konec. Prav tako se je vodstvo organizacije odločilo, da bo potom postavljenih komisij politične, gospodarske in kulturne, sposobna reševati vse tiste probleme v našem družbenem in političnem življenju, ki bodo organizacijo omogočili uveljaviti med delovnimi množicami s tako močjo, kot ji je bila izročeno na VI. kongresu ZKJ. Člani SZDL, na vas je sedaj vrsta, da pomagate vodstvu svoje organizacije uresničevati naše skupno začeto delo in utrditi enotno borbo za politični in družbeni dvig naših delovnih ljudi.

Iz podjetij naj mladina prenese svoje znanje na terene, kjer prebiva

Velika domovinska vojna in z njo veličastna zmaga je vse narode Jugoslavije postavila pred težavno nalogo, kako obnoviti porušeno domovino? Velikim delovnim akcijam se je poleg delovnih ljudi vse domovine priključila tudi naša mladina, ki je svoje revolucionarne tradicije pridobila že v teku NOV. Njena

politična zavest ni niti za trenutek popustila in tako jo vidimo tudi v teh težkih dneh na gradnjah velikih državnih akcij kot: obnavljanje tovarov, gradnja novih cest, železniških prog itd. Saj taka objekti kot so mladinske proge Brčko-Banoviči, Šamac—Sarajevo, Doboj — Banja Luka, avtostrada bratstva in edin-

18 Ko nisem bil človek

Neke noči sredi oktobra 1943 je bil zračni napad zavezniških letal na München. Alarm je bil tudi v Dachau-u. Nemci so z žarometi razsvetljevali zračni prostor nad mestom in iskali visoko leteča letala. Pokali so protiletalski topovi. Ob tej priliki je padla na streho kopalnice goreča raketa, ki je povzročila požar. Vonj tlečih cunj nam je povedal, da se je vžgalo skladišče z našimi civilnimi oblekami, ki se je nahajalo na obsežnem podstrešju kopalnice. Kljub temu, da so pogorele naše obleke in razne drobnarije, ki smo jih morali oddati pri prihodu v taborišče, smo vendarle škodoželjno gledali požar, kar je bilo za dachovske »Hoeftlinge - pripornike« popolnoma opravičljivo! »Vseeno nam je, čeprav bi morali iti domov v taboriščnih cunjah«, smo se vseprek pogovarjali. SS-ovci, ki so bili nastanjeni tik taborišča v kasarnah, so do jutra uspeli požar pogasiti, vendar smo izvedeli, da je tedaj zgorelo preko 20.000 oblek. Tudi del kričečega napisa, ki smo ga tako sovražili, je pogorel vsaj ne bomo več videli tistih krutih besed »Le ena pot vodi v prostost, to je poštenje, pridnost, treznost, pokorščina« itd.

Takoj zjutraj so iz moštva kopalnice nogavice formirali pod vodstvom Fr. Že-

bota začasen oddelek z nalogo, da odstrani vso ožgano obleko. Veliki kupi cunj so ležali pred kuhinjo in kopalnico, skoro vse popolnoma nerabno.

Tisti čas so v taborišču začeli z osnovanjem policije, ki je bila sestavljena iz ujetnikov v SS službi. Kakor smo že sovražili vso taboriščno hierarhijo, nismo mogli videti tudi onih, ki so sicer nosili progasto obleko, rdeče trikotnike in številke, na levem rokavu pa trak z napisom »Lager polizei«. Imeli so menda nalogo, da nas opazujejo kaj delamo, kaj govorimo itd. Med temi policaji je bil že omenjeni Oskar Schäd, ki je nas novodošle Slovence, kot starešina 3. sobe XVII. bloka znal zelo dobro pretepati. Če bi ga moral le kje srečati sem se mu raje ognil.

Kakor smo šele po osvoboditvi zvedeli so bili tudi nekateri Slovenci v službi nacistov. Nekaj jih je bilo po krivici osumljenih večina od njih pa je že prejela od naše oblasti zasluženo plačilo. V spolnici naše sobe št. 1 je bil nekega večera hud prepir. Mirko Peternej iz Radovljice je očital Žumru iz Jesenic, da je več Slovencev, ki so prišli z njim vred v taborišče leta 1941 z raznimi tožbami in izdajanjem spravil s transportom v neki zloglasni francoski kamnolom, odkoder se niso več vrnili; »nas pa ne boš, ti izvržek slovenstva«, je vpil.

(Žumer je bil namreč v naši sobi nekak zaupnik sobnega starešine, ki nam je zelo vestno tolmačil njegove naredbe.)

Morda bo komu znano ime Diel (Dihl), bil je je inženjer kemije iz Mežiške doline. Pred vojno je bil aktiven član KP, več let zaprt od bivših jugoslovanskih oblasti, pa je klonil in bil v službi Dachauskega revirja (bolnice). Vsak večer je obiskal naš blok in najraje zbiral okrog sebe komuniste ter jim tolmačil najnovejše dogodke. Ko sem ga nekega večera poslušal, kako je tolmačil o bodoči zahodni meji Slovenije in rekel, da bo Trst, Primorska, Istra in Beneška Slovenija vse do Tagliamenta naše. Ker je molčal v naši severni meji, sem ga vprašal glede naše Koroške pa mi je dobesečno takole odgovoril: »Nikar ne skrbi, bodoče meje bo delala Rusija. Ni važno ali bo ta meja 50 km severno ali južno od Karavank, saj bo to vseeno. Če bo komunizem pri nas v Avstriji, bodo imeli Nemci iste pravice v Ljubljani kot mi v Celovcu.« Rekel sem mu samo: »srčam vas bodi, da kot slovenski inteligent dajete tako bedaste izjave«. Od tega časa naprej se me je Diel raje izogibal. Po osvoboditvi je bil on kot predsednik kontrolne komisije zaradi sabotažnih dejanj ustreljen.

Meseca novembra 1943 je prišel ukaz, da se moramo vsi cepiti proti tifusu in

stva je zapisala zgodovina kot neomajno herojstvo naše mladine. Tu se koval in utrjeval značaj naše mladine in prav iz teh akcij je mladina lahko prenesla revolucionarnost tudi v svoja delovna območja po podjetjih. Borila se je za večjo storilnost dela, kar dokazujejo mnoge mladinske brigade po raznih obratih. Mladinska organizacija je imela takrat veliko dela in tudi odgovornosti pred skupnostjo, ker je morala celotno delo mladine pravilno usmerjati.

Mladinski aktivni so se po podjetjih močno okrepili, dočim je mladina na vasi počasi popuščala, ker ni imela prave opore niti razumevanja od tistih političnih organov, ki bi ji morali dajati za njihovo delo največ napotkov. To popuščanje mladinskih aktivov pa so izkoristili naši družbeni ureditvi nasprotni ljudje ter začeli mladino zvajati na stranska pota. Ta mladina je izgubila orientacijo in tako tavalala pod bičem pešice sovražnikov socializma.

Na mnogih konferencah in posvetovanjih se je razpravljalo, kako to kričeče stanje odpraviti. Prišli smo do sklepa, da je najboljši izhod v tem, če bo mladina delala tam, kjer živi. Ne smete misliti in napačno razumeti ta prepotreben ukrep. Že iz samih dejstev, da imamo po podjetjih delavski svete, sindikalne organizacije in organizacije ZK tam je v mnogih vključena tudi mladina in v teh organih podjetja lahko neposredno sodeluje; torej je obstoj mladinske organizacije nekako odveč že iz razloga ko vemo, da na terenu samem mladinski aktiv skoraj ne obstojajo. Ne teren se bo torej preneslo težišče dela mladinske organizacije. Vsako sovražno govorjenje, da mladinska organizacija ne more več

obstojati ali pa da bo ukinjena, je popolnoma nemogoča, ker je obstojala v času borbe in v vseh letih do sedaj, potem bo obstojala tudi v bodoče le s to razliko, da se bo vse politično in organizacijsko delo mladine preneslo na njihovo živ-

ljensko področje. Dolžnost slehernega mladince in mladinke je, da tudi v bodoče vestno sodeluje pri urejevanju vseh gospodarskih in političnih problemih ne samo v podjetju ampak tudi na kraju kjer živi.

Za bližnje volitve se bo treba resno pripraviti

Novi volilni zakon, ki je že dan v najširšo razpravo ljudskim množicam, prinaša vrsto sprememb, katere jamčijo, da bodo na bližajočih se volitvah sodelovali vsi delovni ljudje na najbolj demokratičen način.

Naši politični organi in zakonodajni odbori imajo v tem času ogromno dela, kar nam nujno narekuje, da tudi sami ne bomo držali križem roke, temveč potom SZDL, zborov volivcev, organizacij ZKJ, sindikalnih organizacij itd., ta zakon temeljito obdelali in zastopali pri izbiri kandidatov čim bolj enotno stališče.

Če pomislimo, da bomo za Zvezno skupščino v celem okraju volili samo enega poslanca in za Republiško skupščino za območje občin Tržič in Goriče

tudi samo enega, smo postavljeni pred resno nalogo, kdo bo dejansko zaslužil naše zaupanje in znal zastopati naše skupne interese v teh važnih državnih organih.

Slehnerni pošten državljani bo resno pomislil in se pripravil na zborovanja, ker bo le tedaj lahko posegel v splošno razpravo pri izbiri kandidatov za ljudske poslance.

Ne dolgo za volitvami ljudskih poslancev, pa bodo naši delovni kolektivi volili svoje zastopnike v zbore proizvajalcev. Tako nas čaka v prihodnjem obdobju mnogo resnega dela, pri katerem pa bodo brez dvoma delovni ljudje Tržiča dokazali, da so pripravljeni nadaljevati utrjevanje dosedanjih pridobitev poglobljanja socialistične demokracije.

Primorska kliče!

Le še nekaj dni nas loči od važnega manifestacijskega dogodka, ko se bodo delovni ljudje LR Slovenije ponovno zbrali, da počaste 10. obletnico ustanovitve IX. Korpusa NOV in obletnico priključitve Slovenskega Primorja k matični domovini Jugoslaviji.

5. in 6. september naj bosta tudi za nas Tržičane dneva, ko se bodo vsi borci

brigad in odredov skupno z ostalim prebivalstvom udeležili velikega zborovanja, ki naj dokaže vsem onim, ki še danes stegujejo roke po naši slovenski zemlji, da živi tu narod, ki je trden, enoten ter nepremagljiv in da ne bo nikoli več dopustil, da bi se ponovilo v teh krajih fašistično zaslužnjevanje.

Same besede pa pri pripravi udeležbe

sicer tri tedne zaporedoma vsak teden enkrat, cepljenje pa je bilo v lagarju strogo obvezno. Marsikateri od nas je imel pomislek, kaj če nam ne bodo kaj drugega vcepili? V bolnici je imel službo tudi Slovenec dr. Vidmar. Ko je prišel nekega večera v našo sobo sem ga vprašal, če je varno, da se gremo cepiti. Dobili smo pomirljiv odgovor, ker je bilo res slutiti, da bo zbruhnila večja epidemija nalezljivih bolezni in smo se le tako lahko rešili najhujšega. Premnogi in je to cepljenje delalo prave muke ter so morali obležati.

Večina Slovencev je tedaj prebivala na XXIV. bloku ter smo se kot celota počutili zelo močni in enotni, kar je bilo tedaj nujno potrebno že iz razloga, ker smo vedeli, da vojne še ne bo kmalu konec. Premnogi so javno zabavljali čez zahodne zaveznike, zakaj nočejo pohietiti v invazijo. Po skrivnih kanalih nam je včasih uspelo dobiti tudi kakšne časopise, kjer smo vneto zasledovali razna »načrta« umikanja Nemcev na ruski fronti. Napeto ozračje taborišča pa so delale razne krožne vesti, da bodo Nemci v slučaju, če vojno izgube, celotno taborišče z ljudmi vred zravnali z zemljo. Tu je bilo potrebno velikega poguma, da smo ostali ravnodušni čeprav v to možnost nismo bili prepričani. Čim bolj smo v naših pogovorih izbegavili temu pro-

blamu in več časa posvetili ureditvi nove Jugoslavije.

Konec novembra 1943 smo začeli delati v čevljarski delavnici tudi ob nedeljah popoldne, kločim smo bili v poletnih mesecih sleherni nedeljo prosti. Za nas, ki smo bili na delu v taborišču je bilo glede »šikaniranja« veliko boljše kot za tiste, ki so hodili na delo izven lagerja. Morali so na delo in iz dela prepevati čeprav so bili do kraja izmučeni. Zupan Ignac iz Tržiča je delal v neki orožarni in da ne bi mogel kateri izmed teh delavcev kaj odnesti so se morali po končanem delu do golega sleči, da so jih lažje preiskali. Za nas, ki smo bili v taboriščnih delavnicah je bilo edino ugodno to, da smo se lahko dvakrat na teden okopali.

Tisto jesen, zlasti še meseca novembra so jih vsak dan začeli po nekaj spuščati iz taborišča, mnogi so sicer sedanje taborišče zamenjali z drugim, le redki so bili tako srečni, da so lahko odšli domov. Tudi nekaj Slovencev zlasti starejših je bilo med temi srečneži. Toda tudi od teh je marsikateri ostal na prisilnem delu v Münchnu, kljub temu da smo imeli vsi edino željo samo priti ven iz žične ograje pa bi se že našel izhod in pot do naših partizanov, da mašujemo vse udarce, ki smo jih prejeli od svojih mučiteljev. Maščevali bi vsa ponižanja člo-

veškega dostojanstva, toda to so bile le naše skromne, a neuresničene želje. Tako je minil mesec november in 5. decembra smo imeli v naši sobi kulturno prireditev, katere program nam je osvežil stike z našo domovino ter na lepote slovenske pesmi in besede. Velikokrat sem se sprehajal z zaporniki drugih narodnosti in tako mi je nek Tirolec pripovedoval, da je v taborišču samo zato, ker ni šel volit Hitlerja ob priključitvi Avstrije k Nemčiji. Dne 7. decembra zvečer preden sem se namenil, da grem spat se mi približa sobni zaupnik Žumer iz Jesenice in mi sporoči, da bo naslednjega dne več Slovencev izpuščenih iz taborišča ter da sem tudi jaz med njimi in oba šifrerja iz Žabnice. Stvar me je tako prevzela od nestrpnosti, da nisem mogel vso noč zatisniti očesa.

KONEC I. DELA.

PS. V prihodnjih nadaljevanjih istega pisca se bomo seznanili s sestavki: »Vrnitev v človeštvo«, »Življenje inozemskih delavcev v Polici Dachau, osvoboditev itd., »Hitler je govoril« ter »Spomini na umrle internirance«. Ker mi prav za zadnjo snov manjkajo razni podatki, bi naprosil vse svoje, ki so imeli katerega koli svojih najbližjih po koncentracijskih taboriščih, da oddajo podatke na Uredništvo Tržiškega vestnika.

na tej veliki prireditvi nikakor ne morejo biti odraz naše skupne pripravljenosti dati tem borcev moralne opore in priznanje za vse njihovo veliko izvršeno delo v času NOV. Z dejanji bomo dokazali, koliko je v nas rodoljubov in koliko smo v resnici pripravljeni nekaj žrtvovati za skupne manifestacijske napore.

Podjetja, organizacije in ustanove so delno že same obveščene o glavnem poteku predpriprav, vendar je potrebno dati še nekatera pojasnila samim udeležencem.

Iz Tržiča sta organizirana dva posebna vlaka za dan 5. IX. v popoldanskih urah. Cena vožnji tja in nazaj je din. 250.— din. Poleg obeh vlakov pa bo dovoljen tudi prevoz z motornimi vozili in kamioni. Ker je celotno organizacijo prevzela SZDL občine Tržič, se bo vsak lahko o posameznih podrobnostih ude-

ležbe pozanimal v pisarni Turističnega društva, katero sprejema potom podjetij in organizacij vse prijave. Posebna organizacija bo za same borce NOV, kateri imajo skupen zbor in formiranje brigade v Kranju že v soboto dopoldne, nakar se odpeljejo s posebnim vlakom.

Vse dosedanje priprave in delo, ki bo zavzelo še skoraj večji obseg kot lansko leto v Dolenjskih Toplicah, nam je dovolj jasen dokaz, da je prireditveni organ poskrbel tudi za najkvalitetnejše kulturne prireditve, ki se bodo odvijale preko cele noči, a kar je najbolj važno je to, da se bo pri tej manifestaciji odražala naša enotnost, ki naj onim preko meje dokaže, da smo Jugoslovani eno in, da nas ne more nihče odvrniti od našega dosedanjega ustvarjanja in krepitve samostojnosti. Torej 5. in 6. septembra vsi na Okroglico, kliče vas Primorska!

Pišejo nam . . .

NAŠ DELAVEC IN DELAVSKI SVETI

Znano nam je, da smo delavske svete po podjetjih že trikrat volili, vendar se ugotavlja, da poedini delavci nimajo dovolj zanimanja za delavsko upravljanje, kar je zgolj nedoslednost aktivnosti sindikalnih organizacij, ker ne nudijo članstvu dovolj politično vzgojne pomoči. Z ozirom na to pomanjklivost se v veliko primerih dogodi, da delavski sveti ne morejo odigrati tiste vloge, katera jim je z zakonom delavskega upravljanja dana.

Mišlim, da delavci, ko izbirajo svoje kandidate za delavske svete premalo mislijo kakšne ljudi bodo izvolili. Vse prepogosto se dogaja, da se v delavske svete volijo tovarniški prav iz osebnosti ne pa iz zavesti in gledanje na splošne delavske koristi. To je ena izmed osnovnih napak naših delavcev in sindikata in od tod tudi izvira slabost delavskih svetov v samostojnosti in preudarnemu presojanju posameznih problemov. Člani delavskega sveta marsikje poslušajo samo poročila vodečih ljudi v podjetju, ter tudi po pameti istih sklepajo. Zasedanje svetov morajo biti taka, da na njih vsi člani živahno razpravljajo in da o raznih problemih svobodno ter premišljeno odločajo seveda spet tako, kot to skupnost zahteva. Koristi skupnosti naj bodo slehernemu članu gonilna os pri krepitvi delavskega samoupravljanja. Vsem takim, ki skušajo na račun skupnosti uveljavljati svoje osebne koristi, pa samo še lahko očitamo kriminal proti socialistični morali. Ni dosti takih primerov, vendar je treba na nje opozoriti, ker isti skupnosti doprinašajo nepopravljivo škodo.

Čas je, da začno delavski sveti zakoniti boj proti vsem poizkusom izmalicevanja demokratičnosti, ki na kakršen koli način poskušajo zavirati sklepe tega organa, ter je že pri samih poizkusih dovolj jasn dokaz, da hočejo taki ljudje uničevati moralo in napore delavskih svetov. Graditev socializma gre hitro svojo zakonito pot in vsak kdor je zaostal ne bo našel pravilne orientacije ter zapadel v samovoljnost, ki ruši priza-

devanje organov delavskega samoupravljanja. Vsi taki, ki se nočejo ali ne marajo prilagoditi kolektivnemu odločanju in disciplini, se postavljajo na pot graditve socializma ter takih ljudi družba prej ali slej ne bo potrebovala.

IZ NAŠIH DELOVNIH KOLEKTIVOV.

Ko stopiš v Tovarno kos in srpov, ti ropot mogočnih kovaških kladiv ugluši ušesa. S pozornostjo opazuješ krepke kovače, ki z mojstrsko večino pod kladivi razžarjeno jeklo oblikujejo v prvovrstne izdelke. Mnogo truda in naporov je potrebno, da se iz majhnega komada jekla izdelata kosa. Kovači so ponosni na svoje izdelke, ki jim iz dneva v dan zboljšujejo v kvaliteti in asortimanu. Vse svoje probleme rešujejo na sestankih delavskega sveta ter je delavsko samoupravljanje mnogo doprineslo k uvajanju novih izdelkov in povečanju zmogljivosti.

Po prvih letih druge svetovne vojne je kolektiv svojo prvotno proizvodnjo kos in srpov razširil na novo izdelavo novih proizvodov. Postopoma je začel izdelovati mizarska dleta, izvijače, kosilne nože, pleskarske lopatice, vile in ostalo ročno orodje. Danes je v podjetju zaposlenih nad 150 delavcev, izdelava pa se letno preko 200.000 komadov kos, 50.000 komadov srpov, 200.000 komadov kosilnih nožev in nad 100.000 komadov novih izdelkov, ki jih je podjetje uvedlo šele v zadnjih letih. Kvaliteta izdelkov je zelo dobra tako, da tržiška kosa slovi daleč po svetu.

Povečanje proizvodnje je narekovalo podjetju, da si osvaja nova tržišča. Preko izvoznih podjetij je v letošnjem letu že izvozilo ogromno količino izdelkov. Glas o dobrem blagu je šel hitro po svetu tako, da so se v letošnjem letu oglasile nove države. Naročila prihajajo dnevno,

**Dopisujte
v „Tržiški vestnik“!**

NAŠA ANKETA

Kje naj stoji spomenik žrtvam NOV v Tržiču?

Zamisel uredništva »Tržiškega vestnika«, da naj se potom polemike sleherni prebivalec po svoji uvidevnosti odloči za kraj, kjer naj stoji spomenik žrtvam NOV v Tržiču, se mi zdi zelo pozitivna ter sem se odločil, da tudi sam prispevam nekaj k tej razpravi.

Kljub temu, da predlog, objavljen v zadnji številki, ni slab, se z njim glede spomenika ne strinjam, ker je možno ta prostor veliko bolje izkoristiti, je pa še mnogo drugih stvari, katere Tržič pogreša, a so nujno potrebne.

Ta prostor, kjer sedaj zlagajo drva in drugo ropototijo, bi se po mojem osebnem mnenju lahko preuredil v ustrezajočo moderno servisno postajo; ostali del prostora pa izkoristilo za parkiranje avtomobilov, da se ne bodo drenjali na Glavnem trgu. Tu je prav tako zelo primeren prostor za shranjevanje pogonskega goriva, ker se v hribu lahko napravi bunker. Seveda se pa spet postavlja vprašanje, kam s tehtnico? Menda ne bo poseben problem, če se postavi za 100 m nižje ob Ljubljanski cesti, nasproti parka, kjer je za to tudi dovolj prostora. Ves vogal, kjer je sedaj tehtnica in kapelica, pa bi se odstranil ter bi pri tem tudi razgledanost tega ovinka bila večja. S tem sem odgovoril na prvi predlog in predlagam drugega.

Za spomenik se mi zdi, da bi bil najprimernejši prostor na kraju, kjer je sedaj popolnoma neizkoriščen in dela zunanemu izgledu kaj slabo sliko — to je praznina med mestno lekarno in bistriškim mostom. Tudi stroški sami ne bi bili veliki. Dvigniti je treba samo ščitni zid ob Bistrici in nato vso jamo zravnati. Ta prostor se da zasaditi z okrasnim drevjem in oplešati s cvetjem, v sredino pa postaviti spomenik.

Glede postavitve spomenika pred Cankarjevim domom imam gotove pomisleke, ker kot imi je znano, bodo izvršena še večja regulacijska dela zaradi ovinka in nepreglednosti ceste proti Dolini, pa tudi sama kino dvorana ima v programu preureditev sprednjega dela.

Pričakujem, da se bodo oglasili še drugi, ker več glav več ve in bomo le tako prišli do najlepšega prostora, za spomenik, ki žrtvam brez dvoma pripada. S skupnim sodelovanjem bomo uspeli rešiti vprašanje, ki se vleče že vsa leta po osvoboditvi. Tudi mnenje naših oblastnih forumov bi bilo potrebno slišati.

tako, da stoji delavni kolektiv pred resnim vprašanjem razširitve podjetja.

Ta problem bodo borbeni kovači z vztrajnim delom skušali izvesti. Težko je njihovo delo, velike naloge stoji pred kolektivom, toda tržiški kovači jamčijo, da bodo ponesli glas Tržiča v svet. Njihova revolucionarna zavest, dobro vodstvo in pravilno samoupravljanje podjetja pa so porok za nadaljnji procvit podjetja.

Ali sindikalne organizacije pravilno gledajo na usmerjanje delovnih odnosov?

Z uveljavljanjem vedno širših demokratskih oblik v naših organizacijah in društvih so se brez dvoma pokazale tudi večje pomanjkljivosti, ki notranji videz v istih precej slabijo in tako pridemo do raznih ugotovitev popuščanja revolucionarnosti in pravičnega dela med ljudskimi množicami. Tak primer se največkrat pojavlja v naših sindikalnih organizacijah, ki bi morale biti z ozirom na njihovo nalogo prava revolucionarna gonilna os gospodarskega in političnega življenja v slehernem podjetju.

O tem, kako gledajo posamezne organizacije na izvrševanje svojih nalog in kje so se pojavile napake nedelavnosti sindikalnega članstva je potrebno spregovoriti nekaj besed.

Tržič je po svoji revolucionarnosti in delavski tradiciji dolgoletnih borb preteklosti tudi močno gospodarsko središče, ki mora poleg tekočih gospodarskih izvrševati še veliko vsakodnevnih gospodarskih problemov. Pri reševanju istih bi morale sindikalne organizacije zavzeti svoje določeno stališče in zagovarjati svoje zahteve, vendar na žalost opazimo, da je revolucionarnost popustila kljub temu, da je dal III. Kongres sindikatov zelo obširne in praktične smernice za bodoče delo. Vse preveč se pozablja pri naših sindikalnih vodstvih, da je treba gradivo kongresa temeljito proučiti in ga prilagoditi svojemu praktičnemu delu. Prav v tej zvezi je treba načeti nekatere pojave, ki se pri posameznih or-

ganizacijah raztegujejo do skrajnosti.

Ena osnovnih slabosti naših sindikalnih organizacij je v tem, da se odborniki še vedno preveč ukvarjajo s samimi organizacijskimi problemi in prepuščajo, da gredo mimo njih družbeni pojavi, ne da bi jim posvetili večjo pozornost. Organizacije tudi ne čutijo nobene potrebe v razpravah reševanja gospodarskih problemov podjetja ali pa celo ne smatrajo za potrebno, da bi se v večji meri zanimali za splošni družbeni in gospodarsko-politični razvoj podjetja, izgovarjajoč se pri tem, da je vprašanje urejanje gospodarstva stvar gospodarskih oragnov.

Negativen pojav se kaže tudi v tem, ker se organizacije nikakor ne trudijo za utrjevanje revolucionarnega boja pri krepitvi socialističnih odnosov ter se pri tem ustvarjajo celo nekakšne iluzije, da bo vse delo opravljeno tudi brez sindikata, čeprav vemo, da bi morali prav oni biti tista gonilna sila, ki bi se borila za pravilno ocenjevanje in usmerjanje dela v delavskem samoupravljanju podjetij.

To sta v glavnem dve osnovni napaki naših sindikalnih organizacij, ki jim splošno revolucionarno delo zmanjšuje, da se izgubljajo v raznih drobnarijah, za ostajajo pa za našim splošnim družbenim razvojem. Kako bomo te stvari življenjsko odpravljali, je potrebno razviti širše razpravljanje. Uspeh pa bo zadovoljiv le tedaj, če bodo sodelovale vse sindikalne organizacije.

K R I T I K A

POTREBNA JE STROŽJA LJUDSKA KONTROLA...

Kako poslujejo naša trgovska podjetja se sliši zelo malo in tudi ne pišemo nič o njih. V današnji kratki analizi želim spregovoriti o nekaterih pojavih, katerim je treba napraviti red in delovnemu človeku za pošten denar zagotoviti dobro in tudi pri tehtanju solidno postrežbo. Ni malo primerov, da se posamezni uslužbenci trgovskih podjetij poslužujejo kaj nevarne manipulacije pri tehtanju in prodaji gotovih stvari, ki bi bile samo še za med odpadke, ne pa za prehrano delovnega človeka. Niso osamljeni primeri, da dobiš kupljenega blaga po nekaj deagramov manj, obenem pa še takega, da ga moraš skoro polovico zavreči. Tudi so se pojavili še drugi problemi, o katerih si ljudje ustvarjajo kaj različna mnenja. Prirejanje raznih izletov, ko so precej pogosti, nabavljanje raznih motornih vozil itd. Ne želim stvari razpihovati, pač pa imam željo, da bi bili ljudje o teh stvareh pravilno poučeni in, da se ne bi posluževali raznih sumničenj. Torej je potrebno izvesti širšo kontrolo nad posameznimi poslovanjem in dokončno ljudem povedati, kaj je na stvari.

Ne želim nikomur oporekati, če si je to ali ono stvar nabavil, vendar obstoja sum, da so »njihovim uspehom« prispevali delovni ljudje. Prav o teh stvareh si ne upa nihče spregovoriti in javno grajati napake, če obstajajo. Imam pa še drug pomislek, če ni morda družbeni zavest posameznikov navidezna le zaradi njihovih osebnih koristi. Naši delovni ljudje bi morali o teh stvareh več razmišljati in vsestransko pomagati tudi ljudskemu odboru mestne občine, da bo lahko uredil vse potrebno za pravilno poslovanje podjetij in urejevanje pravičnih odnosov teh uslužbencev do delovnega človeka.

Z današnjim zaslužkom se delovni človek edino le počeno preživi, dočim o raznem luksuzu ne more misliti, kaj šele, da bi si ga lahko privoščil. Napake in nepravilnosti je treba torej nujno odpraviti že takoj ko se pojavijo, ne pa čakati, da bo nastala kakava večja gospodarska škoda ali pa, da bi se posamezniki izkoriščali na račun delovnega človeka.

(Pozivamo vse delovne ljudi, da začno ostro kontrolo nad vsem delom in organizacijo poslovanja pri postrežbi, da končno napravimo konec raznim manipulacijam na račun delovnih ljudi.)

ŠOLSKE OBJAVE

Ravnateljstvo gimnazije v Tržiču obvešča dijake, da se bodo popravni izpiti začeli v torek, 1. septembra ob 8. uri zjutraj.

V torek, 1. septembra bodo najprej pisni izpiti iz vseh predmetov in za vse razrede, ustni izpiti pa bodo v sredo za III. in IV. razrede, v četrtek za II. in v petek za I. razrede. Dijaki, ki iz kakršnega koli vzroka še niso oddali prošnje za popravni izpit, naj jo prinesejo do 31. avgusta. K pisnim izpitom prinesite pero, svinčnik in pribor za geometrijo. Vsi popravni izpiti se začne vsak dan ob 8. uri.

Dijaki, ki se ne bodo javili k popravnemu izpitu, bodo morali razred ponavljati. Naknadnih popravnih izpitov ni!

V soboto, 5. septembra bo vpisovanje za vse dijake, ki so uspešno opravili popravni izpit in bodo še naprej hodili v gimnazijo.

Šolsko leto se bo pričelo v sredo, 9. septembra z uvodno proslavo, 10. septembra pa bo že reden pouk.

*

Pevska vaja gimnazijskega pevskega zbora bo v soboto, 5. septembra ob 9. uri v gimnaziji. Za vse pevce je udeležba strogo obvezna.

Ravnateljstvo.

Vpisovanje vajencev za I. razred bo v torek, 8. septembra od 8. do 10. ure dopoldne v pisarni upraviteljstva osnovne šole. K vpisu je treba prinesiti rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in učno pogodbo.

Vpisovanje vajencev za II. in III. razred bo v torek, 8. septembra od 10. do 12. ure dopoldne. K vpisu je treba prinesiti zadnje šolsko spričevalo.

Popravni izpiti na vajenski šoli bodo 3. septembra t.l. od 14. ure dalje.

Končni izpiti v jesenskem terminu se prične v ponedeljek, dne 7. septembra t.l. ob 8. uri zjutraj.

Upraviteljstvo osnovne šole v Tržiču javlja, da se prične šolsko leto 1953-54 v četrtek, dne 10. septembra t.l.

Učenci naj se zbero tega dne ob 8. uri pred šolo. Nato bo v dvorani Cankarjevega doma odprta slovesnost.

(V sredo, 9. septembra naj se javijo zjutraj ob 8. uri pevci in pevke pionirskega pevskega zbora v šoli zaradi pevske vaje.)

Upraviteljstvo vajenske šole v Tržiču javlja, da se prične šolsko leto 1953-54 v četrtek, dne 10. septembra t.l.

Učenci naj se zbero v osnovni šoli ob 14. uri.

BRODAR GRETA

Tržič

izdeluje vse vrste copat najboljše kvalitete. Cene zmerne — postrežba solidna in točna.

Zelo primerna darila!

Za obisk se priporoča

BRODAR GRETA

ŠPORTNE VESTI

LJUBELJSKE DIRKE:

V nedeljo, 30. avgusta se vrši mednarodno avtomobilsko motociklistično gorsko tekmovalstvo pod pokroviteljstvom petrolejskih podjetij »Proizvodnja nafte« »Dolnja Lendava« in »Petrol« Ljubljana ter pod-

s kamioni do starta in nazaj. Start bo točno ob 11. uri ter bo uro pred pričetkom tekmovalstva cesta za vsa motorna vozila zaprta. Točnost programa in razne objave si bo lahko vsak ogledal v izloženem oknu pri mestni knjigarni.

Cilj nedeljskih avto-motodirk

jétja »Slovenija avto Ljubljana, ki bo izvedeno na Ljubelju v okviru državnega prstva za leto 1953.

Poleg najboljših jugoslovanskih vozačev, preko 50 po številu, sodeluje še nad 30 inozemcev, ki v svetovnem merilu zavzemajo zelo vidna mesta. Največ prijavljencev ima Nemčija, nato Švica, Avstrija in Argentina.

Letošnja organizacija tekmovalstva bo zahtevala vsestransko poslušnost prebivalstva, ker se z ozirom na kvaliteto vozačev pričakuje rekordno število obiskovalcev. Sleherni Tržičan naj dokaže, da se zaveda svoje nacionalnosti in naj s pravilnim odnosom do tujcev pokaže svojo kulturnost, ki pa naj ne zaide v kriva pojmovanja.

Prevoz za vse udeležence bo omogočen

Nogomet:

Gumar, Kranj : Ljubelj - Tržič 0 : 13 (0 : 6).

Prijateljsko nogometno srečanje se je končalo z visoko zmago domačinov, kar daje jamstvo, da je moštvo za bližnjo jesensko prvenstvo dobro pripravljeno.

Namizni tenis:

Prijateljski namizno-teniški dvoboj med TVD »Partizan« Tržič in ekipo Križev se je končal z zmago domačinov 6 : 4.

Odbojka:

Kot vsako leto se bo tudi letos vršilo odbojgarsko prvenstvo Tržiča za pokal KS Tržič. Pričakujemo, da se bo to tekmovalje prijavilo čimveč moštev iz vseh delovnih kolektivov.

OGLASI IN OBJAVE

ZADRUGE, KMETOVALCI POZOR!

Uredništvo »Tržiškega vestnika« si je zadalo nalogo, da bo v svojem listu začelo izdajati kratko problematiko iz kmetijske znanosti in tehnike. Da bi bila povezava med tistimi, ki jih te stvari zanimajo in uredništvom čimboljša, Vas vse pozivamo, da nam sporočite o katerih stvareh želite raznih pojasnil, mi pa bomo skušali vašim željam čimbolj ustreči. Od vas samih je odvisno kakšno vsebino bo imel naš list (tudi iz vprašanja kmetijstva in dela na naši vasi).

Dopise pošiljajte na Uredništvo »Tržiškega vestnika« ali jih osebno oddajte v pisarni Turističnega društva Tržič.

Vse Tržičane, ki bi bili pripravljeni sprejeti v času Ljubeljskih moto dirk kakšnega udeleženca na prenočišče — razume se, da ni treba brezplačno — prosimo, da sporoče svoj naslov tukajšnjemu turističnemu uradu.

AMD — Tržič

Turistično društvo Tržič priredi za uvod v motorne dirke na Ljubelj:

V petek, dne 28. avgusta 1953 ob 20. uri v kino dvorani Večer turističnih filmov in članski sestanek.

V soboto, dne 29. avgusta 1953 ob 20.

uri v kino dvorani Glasbeno plesno revijo.

Na reviji bo igral veliki tržiški plesni orkester; plesala članica opernega baleta; pihljala tržiška »Sapca«.

Vstopnice za revijo od 20 do 40 din v predprodaji v pisarni Turističnega društva.

V nedeljo, dne 30. avgusta 1953 popoldne na tržnici veselo rajanje. — Vabljeni!

Vpisovanje v dnevni »Vrtec« bo 27. in 28. avgusta t. l. od 9. do 12. ure v pisarni »Vrtca« na gradu.

Prednost imajo otroci, ki bodo s prihodnjim šolskim letom šoloobvezni.

PREKLIC

Preključem besede, s katerimi sem žalil tov. Micko Rožič iz Hudega grabna.

Šlibar Franc, Hudo

KINO PREDSTAVE:

Od 28. do 31. 8. 1953 — ameriški fantastični barvni film »KONEC SVETA«.

Od 1. do 3. 9. 1953 — ameriški glasbeni film »FANT S TROBENTO«.

Od 4. do 7. 9. 1953 — ameriški zabavni film »ČEZ NOČ ROJENI«.

Od 8. do 10. 9. 1953 — francoski vohunski film »USTRELJENI OB ZORI«.

Od 11. do 14. 9. 1953 — avstrijski zabavni film »EVA, PODEDUJE RAJ«.

Od 15. do 17. 9. 1953 — ameriški kriminalni film »POSTAJA UNION«.

DROBNE VESTI

Gostinsko podjetje Tržič opozarjamo za razpravo, ki jo je objavila »Ljudska pravica-Borba« dne 19. t. m. pod naslovom »Anketa o gostinstvu«.

*

Vse organizacije in društva bi za uspešno delo morale nujno predelati pismo CK ZKJ.

*

Posamezne organizacije naj se pogovore o načinu vršenja družbene kontrole.

*

Ali ste se že zanimali za potek razprav o novem zakonu državnega pravosodja?

*

Kaj je v Tržiču s Svetom potrošnikov? Kdo bi nam na to vprašanje lahko odgovoril?

Ogris Andrej in Marija iz Sv. Ane sta preteklo nedeljo v krogu svoje družine obhajala zlato poroko. — K redkemu jubileju iskreno čestitamo!

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega sina edinca Toneta Mekuč

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, nam na kakršenkoli način lajšali trpljenje ter vsem številnim darovalcem vencev in cvetja, ki so ga spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo trgovskemu podjetju Preskrba Tržič in pevcem za ganljive žalostinke.

Zalujoči: oče Anton, mati Terezija in sestra Marta.

NAGRADNA ZLOGOVNICA

Iz zlogov: a — a — ci — gar — i — ja — ja — ja — je — larm — len — lu — me — mre — od — ra — ran — rec — ri — ri — stra — škr — ta — ti — ti — ti — va — vi — za — ze — ža — ži — se — stavi 10 besed naslednjega pomena: 1. razvrščati, pripraviti; 2. preplah; 3. vrsta polžev; 4. življenjska sila; 5. slika, razlaga; 6. poditi, jeziti; 7. pesem, spev; 8. prebivalec ob vodi, ki je zelo priljubljena turistom; 9. olajšuje ribičem lov; 10. odstranjevati.

Ob pravilni rešitvi boste prali v prvi in tretji vrsti navzdol turistični poziv.

Za pravilno rešitev je uredništvo razpisalo tri nagrade: 1. celoletno brezplačno prejetje »Tržiškega vestnika«; 2. polletno brezplačno prejetje »Trž. vestnika«; 3. četletno brezplačno prejetje »Tržiškega vestnika«.

DANES DVE...

c R

Pripelje se Anglež na motorju ter obstane pred grupo radovednežev na cestnem križišču. S prstom namigne enemu v gruči, menda je bil Janez, ter mu začne nekaj vneto razlagati v angleščini, končno spre govori lepo po slovensko »Bled«.

Tisti, ki je bil menda »Janez«, pa se je začel tako nevarno kriviti in pripogibati do tal, da je lahko videl ves promet za svojim hrbtom ter nato izžvečil »Nach Vel-des« ter pokazal ulico.

Temu in podobnim »Janezom« čestitamo!

*

Predlagamo nabiralno akcijo za vse one, ki nimajo toliko denarja, da bi kupili svojim otrokom nekaj bonbonov, ker jih bodo morali v nasprotnem slučaju še naprej porabiti za »nemškimi« avtobusi.